

Introdukce obecně – Intenzivní lesní kultury

Ing. Václav Hurt, Ph.D.

Prof. Ing. Petr Kantor, CSc.

Přednáška byla uskutečněna v rámci předmětu Pěstování účelových lesů a projektu
INOBIO

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Introdukce

- **Introdukce** - z latinského **introductio** - z biologického a ekologického hlediska se jedná o vysazení druhu na místo, mimo svůj areál (lokalitu výskytu). www.příroda.cz
- **Geograficky nepůvodní druh** - druh, který není součástí přirozených společenstev určitého regionu
- Jeho záměrné rozšíření je možné jen s povolením orgánu ochrany přírody
- **Neplatí** pokud se hospodaří podle **LHP** nebo **LHO**
- Na území CHKO je třeba výjimky

Introdukce

Fáze introdukce

1. **zemědělsko-ovocnářská introdukce**
(již od starověku)
2. **všeobecné botanická introdukce**
(16. a 17. století)
3. **parkovnická introdukce** (18. - 19.
století, u nás i 20. st)
4. **lesnická introdukce** (počátek na
konci 18. století)
  - Důvod – v počátku nedostatek dřeva

Introdukce

Cíle lesnické introdukce:

- zvýšení objemové produkce
- poskytování kvalitního dřeva specifických druhových vlastností a produkce cenných sortimentů

Současný stav a prognózy

- V současnosti do 2% (druhy viz. tabulka)
- dle dlouhodobé prognózy (Šindelář, 2005) - podíl geograficky nepůvodních druhů - maximálně **1-2%**
- Dle VÚLHM Jíloviště-Strnady **3-4%**
- ÚHÚL připouští až **7%**

Introdukované dřeviny

Požadavky na introdukované dřeviny:

1. dostatečná produkce dřevní hmoty, vyšší **kvalita dřeva**
2. **tolerance** k extrémním podmínkám
3. **odolnost** vůči domácím **chorobám, škůdcům** a antropickým vlivům, nešíření chorob
4. jiná produkce (plody, medonosná dřevina)
5. pozitivní nebo indiferentní **vliv na půdu**
6. vhodnost pro porosty s domácími dřevinami
7. **vyloučení invazního působení** na domácí druhy vegetace
8. schopnost přirozené obnovy

Introdukované dřeviny

Perspektivní dřeviny (dle VÚLHM):

1. Pseudotsuga menziesii – douglaska tisolistá
2. Abies grandis – jedle obrovská
3. Quercus rubra – dub červený
4. Juglans nigra – ořešák černý

Ve specifických podmínkách:

5. Robinia pseudoacacia - trnovník akát
6. Pinus nigra – borovice černá
7. skupina rychle rostoucích dřevin (RRD) - zejména taxony rodů Salix (vrba) a Populus (topol).

Introdukované dřeviny

Druh	zkratka	výměra (ha)	zdroj:
Smrkové exoty		12 512	2
Douglaska tisolistá	DG	4 901	2
Borovice černá	BOC	3 689	1
Borovice vejmutovka	VJ	3 090	1
Jedle obrovská	JDO	953	2
Trnovník akát	AK	14 023	2
Dub červený	DBC	5 131	2
Topol kanadský	TPS	1 934	1
Jírovec maďal	KS	552	1
Ořešák černý	OR	526	3
Javor jasanolistý	JVJ	337	1

ZDROJ: 1. Mlíkovský, Stýblo (2006) 2. ÚHÚL (2007), Hrib (2005)

Charakteristika dřevin

Smrkové exoty

- Náhradní porosty v imisních oblastech
- Výměra **12 512** ha, tj. cca 0,5% výměry

1. Smrk pichlavý (*Picea pungens*) →

- Areál – jihozápad Severní Ameriky
- V Evropě od 19. století

2. Smrk sivý (*Picea glauca*) →

- Areál – sever Severní Ameriky

3. Smrk omorika (*Picea omorika*)

- Areál – Z. Srbska, V. Bosny, objeven 1875

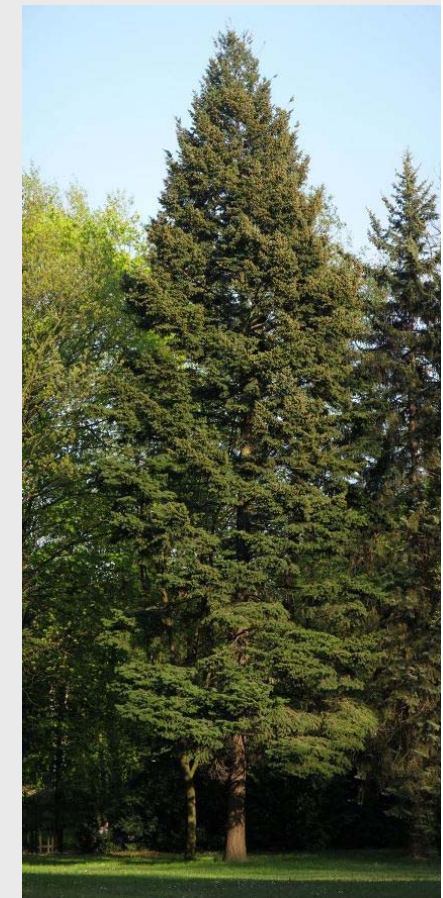

Charakteristika dřevin

Douglaska tisolistá (*Pseudotsuga menziesii*)

- Areál – Z. Severní Ameriky
- V Evropě od 1827
- V ČR od 1842
- Výměra 4 900 ha, 0,2%
- 2. nejvíce zastoupený introdukovaný jehličnan

Charakteristika dřevin

Borovice vejmutovka (*Pinus strobus*)

- Areál – východ Severní Ameriky
- V Evropě od 1705,
- V ČR od 1805 (v lesích)
- U nás – trpí **rzí vejmutovkovou** (nemoc evropského původu)
- Navíc – riziko invaze ve skalních městech (Labské pískovce České Švýcarsko)

Charakteristika dřevin

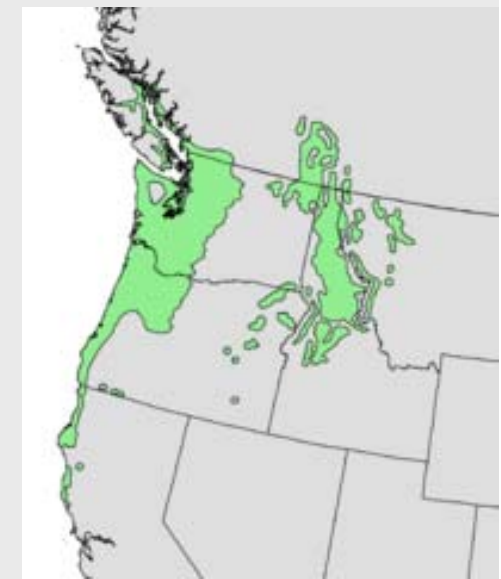
Borovice černá (*Pinus nigra*)

- Areál – Středomoří
- V ČR od 18. století
- Náhradní dřevina na xerothermních stanovištích

Jedle obrovská (*Abies grandis*)

- Areál – Z Severní Ameriky
- V Evropě od roku 1831

Charakteristika dřevin

Trnovník akát (*Robinia pseudoacacia*)

- Areál – Severní Amerika
- V Evropě od 1601, v ČR 1710
- V ČR přes **14 000** ha (0,55%)
- Nejvíce zastoupený introdukovaný druh

Riziko:

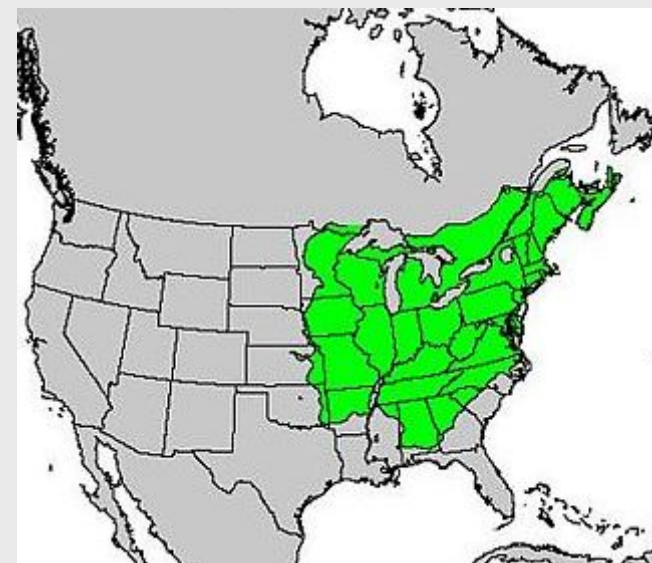
- **invazivní druh**
- **alelopatické látky**

Charakteristika dřevin

Dub červený (*Qercus rubra*)

- Areál – východ Severní Ameriky
- V Evropě 18. století
- ČR – konec 19. století
- 5 100 ha (0,2%)

Charakteristika dřevin

Topol kanadský (*Populus x canadensis*)

- Kříženec topolu černého a amerických topolů

Pěstování:

- v lesích
- v intenzivních kulturách
- ve volné krajině (větrolamy, břehové porosty)

Riziko genetické eroze topolu černého

Děkuji za pozornost